

BeeHive

השיח ברשתות החברתיות במזה"ת

עורכים: ד"ר הראל חורב, הדס סופר שבתאי

כרך 2, גיליון 8, ספטמבר 2014

גירוש הנהגת האחים המוסלמים מקטר בראי הרשתות החברתיות

מיכאל ברק

הכרזתה של קטר ב-12 בספטמבר השנה על כוונתה לגרש את מנהיגי תנועת האחים המוסלמים מתחומה לאחר שנקשר שמה בתמיכה בחמאס וכנראה גם בכוחות האסלאמיסטים הפועלים בסוריה ובעירק, התקבלה ברגשות מעורבים בשיח הרשתות החברתיות. ההחלטה התקבלה על רקע לחצים כבדים מצד ערב הסעודית, איחוד האמירויות ומצרים הרואות בפעילות 'האחים' איום על ביטחון, ומבטאת, למעשה, את רצון קטר להתפייס עם שכנותיה. לחצים מצד גורמים אופוזיציונרים בתוך משפחת אמיר קטר, אשר אינם רואים בעין יפה את הקו המדיני המתריס שהוביל, הוסיפו גם הם להחלטה זו. יחד עם זאת, יש לציין, הנהגת חמאס השווה בקטר לא גורשה.

הקשרים בין קטר לאחים המוסלמים החלו להתגבש בשנות החמישים הודות לנכונותה של קטר, כיתר מדינות המפרץ, להעניק לתנועה מקלט מאימת משטרו של גמאל עבד אל-נאצר. בראשית שנות השמונים התיישב בקטר גל נוסף של פעילים על רקע רדיפות המשטר הסורי, וב-2001 הגיע גל שלישי של פעילים שגורשו מערב הסעודית. הגעת המנהיג הרוחני של 'האחים', השיח' יוסף אל-קדאוי, לקטר בראשית שנות השבעים וקרבתו למעגלי השלטון במדינה, חיזקו גם כן את קשריה עם פעילי התנועה.

הרומן בין המשטר הקטרי ל'אחים' הגיע לשיאו עם פרוץ האביב הערבי בסוף 2010 וראשית 2011 ולנוכח עלייתם לשלטון בתוניסיה ובמצרים. תרמה לכך מאד מדיניות החוץ האקטיביסטית של שליטה הצעיר של קטר, תמים בן חמד אל-ת'אני, שפעל למנף את מדינתו הזעירה ככוח מוביל באזור. ערוץ הלוויין הקטרי הידוע, אל-ג'זירה, המשמש שופר של האחים המוסלמים (לרבות שיח' קדאוי שהחזיק בפינה קבועה), הינו דוגמא אחת לקשרים הטובים ששררו בין 'האחים' לקטר.

גירוש הנהגת 'האחים' מקטר זכתה לגילויי תמיכה בקרב פעילים רבים ברשתות מערב הסעודית, איחוד האמירויות ומצרים, הרואים בכך בתרומה חשובה למיגור הטרור באזור. גולש סעודי צייץ לדוגמה כי

בגירוש 'האחים' "קרסה הכעבה של הטרוריסטים". גולש אחר מאיחוד האמירויות הביע תקווה שלאחר

המגורשים בדרכם החוצה מקטר

קטר יגיע גם תורן של טורקיה וסודאן לגרש את פעילי 'האחים' משטחיהן. אקטיביסטים רבים בירכו על ההתקרבות בין קטר לסעודיה, בטענה כי קטר מהווה חוליה חיונית לאחדות וחיזוק כוחו של המפרץ.¹ עם זאת, ובשעה שהדברים אינם נשמעים בערוצים הרשמיים, חושפות הרשתות ספקות באשר למהלכה של קטר. גולשים סעודים, מצרים ומאיחוד האמירויות העלו את האפשרות כי קטר משחקת "משחק כפול": אומנם התחייבה לגרש את 'האחים' משטחה כדי לרצות את שכנותיה,

אך בפועל היא ממשיכה לתמוך כספית ותעמולתית ב'אחים' בארצות אחרות.²

גולשים סעודים אחרים טענו, כי צעדיה של קטר אינם מספקים כל עוד היא נמנעת מגירוש השיח' יוסף אל-קרדאוי. הפובליציסט הסעודי ח'אלד אל-זעטר, לדוגמה, הדגיש כי ניתוק הקשר בין קטר לקבוצות האסלאם הפוליטי צריך להתבטא בראש ובראשונה בגירוש אל-קרדאוי, ולא רק בגירוש הנהגת 'האחים'. "כל עוד פורשת דוחה את חסותה על אל-קרדאוי, הרחקת הנהגת האחים המוסלמים מקטר איננה בבחינת גירוש, כי אם עסקה שתכליתה להשיג רגיעה במשבר שאליו נקלעו מדינות המפרץ".³ מצד שני, חלקו מספר גולשים על דרישה זו בטענה כי אין לגרש את שיח' אל-קרדאוי בהיותו אזרח קטרי.

גולשים רבים ממדינות המפרץ ומצרים הביעו זעם על נכונותה של טורקיה לארח את מנהיגי 'האחים' המגורשים, ופירשו אותה כחתרנות טורקית נגד משטרי ערב. גולש כווייתי טען כי מהלך זה מבטא הסכמה של ארדואן להפוך את טורקיה לבסיס פעילות של 'האחים' נגד המשטר המצרי באופן הדומה לפעילותו נגד המשטר הסורי.⁴ פובליציסט כווייתי אחר הוסיף כי "טורקיה נחשבת לתומכת הגדולה ביותר של הערבים הסונים ושל מדינות המפרץ. אולם, למרבה הצער, כל מדינות המפרץ מלבד כוויית וקטר סולדות מחימום היחסים עם טורקיה בשל [אימוצה את] האידיאולוגיה של 'האחים'".⁵ גולשים נוספים ניצלו את הגעתה זמרת הפופ האמריקאית 'ליידי גאגא' לטורקיה כדי ללעוג לברית בין משטרו של ארדואן ל'אחים'. אחד הגולשים ציין בלעג כי הזמרת הגיעה לטורקיה על מנת להשתתף בחגיגות השמחה לכבוד "הגעתם של 'האחים' לבירת הח'ליפות הארדואנית לאחר שגורשו מקטר [...]".⁶ פובליציסט סעודי אחר קבל על שתיתק 'האחים' באשר להגעת הזמרת לטורקיה ותיאר אותה כצביעות, שכן לא מכבר השתלחו באיחוד האמירויות על ביקור הזמרת במדינה.⁷

אלו מול קולות אלו ברשתות ניצבו גולשים אוהדי 'האחים' שמחו על החלטת הגירוש בהפנותם אצבע מאשימה כלפי ערב הסעודית. ד"ר כסיב אל-עתיבי הדגיש אמנם כי קטר נקטה בהחלטה שגויה, אך הסביר כי זו התקבלה תחת מכבש לחצים עצום.⁸ גולשים אחרים ציינו, כי "ההיסטוריה של המפרץ לא תשכח לעולם את תפקידן הגדול של סעודיה והאמירויות בטיהור המפרץ מ'האחים'", וכי לעולם לא יסלחו לקטר על כך.⁹ יאסר אל-זעאתרה, פובליציסט התומך ב'אחים', הזכיר כי "סעודיה קיבלה את האחים המוסלמים לאחר שגורשו על ידי משטרו של נאצר, אולם כיום היא פועלת לגירושם אפילו ממדינות אחרות. הסיבה לכך היא, שבראש סדר העדיפויות שלה עומדת הלחימה במהפכות ובאסלאם הפוליטי הסוני".¹⁰ השיח' יוסף אל-קרדאוי הביע מורת רוח ממהלכה של קטר בחשבון הטוויטר שלו: "מאכזב שאדם פונה נגד חברו ומקיים קשרי ידידות עם אויבו".¹¹

מהשיח ברשתות החברתיות עולה אם כן יחס מורכב כלפי קטר. מחד גיסא, ניכר רצון מצד המדינות השכנות לחבק ולהשיב את "האחות הסוררת" בחזרה אל גוש מדינות המפרץ, בין השאר, כדי לחזק את הגוש נוכח האיומים הביטחוניים הרובצים לפתחון, ובהם האיום האיראני. מאידך גיסא, בולטים החשד והספקות לגבי כנות כוונותיה של קטר – האם היא אכן מתכוונת לתאם את מדיניותה עם שכנותיה ולהתפייס עמן, או שמא היא מבקשת להמשיך במדיניותה הבדלנית והמתריסה הפוגעת בביטחון ובאינטרסים של שכנותיה. עוד חושף השיח סלידה עמוקה כלפי משטרו של ארדואן בטורקיה, בשל נכונותו לפרוש חסותו על הנהגת 'האחים'. טורקיה נתפסת כשותפה לשאיפות 'האחים' – ובראשן הפלת המשטר הנוכחי במצרים.

ברוכים הבאים ל"טורקיה החדשה"

חי איתן כהן ינרוג'ק

כפי שצפו רבים, ב-10 באוגוסט נבחר ראש ממשלת טורקיה רג'פ טאיפ ארדואן לנשיאות המדינה, לאחר שגבר על הברית האסטרטגית שרקמה האופוזיציה סביב מועמדותו של אקמלאדדין איחסאנאולו. ארדואן זכה ברוב של 51.79% מקולות הבוחרים, ולפיכך הצליח להימנע מקיום סיבוב בחירות שני. נוכח התמיכה הרחבה לה זכה ארדואן לאורך המרוץ כולו ברשתות החברתיות, חזו פרשנים רבים בטורקיה את נצחונו ואכן לאחר פרסום התוצאות חגגו תומכיו את הניצחון ברחובות וברשתות החברתיות כאחד. ברוח הגדרת תפקיד הנשיא בחוקה הטורקית כ"מפקד העליון של המדינה", הניפו אלו את הסיסמה "המפקד העליון רג'פ טאיפ ארדואן".¹²

בהתאם לנוהל הקבוע בפרוטוקול המדינה, מיד עם תום חגיגות הניצחון בבירה עלה ארדואן לקברו של מייסד הרפובליקה, מוסטאפא כמאל אתאטורק. ברוח המסורת התבקש ארדואן לכתוב בספר הזיכרון של המאוזולאום. "הקשר בין העם לנשיאו נקטע אחרי מותך", כתב ארדואן, והוסיף "היום, עם בחירתי לנשיאות על ידי העם, פסק הניתוק. היום נולדה "טורקיה החדשה" מחדש..."¹³.

לדבריו של ארדואן חשיבות רבה. ראשית, הם מעידים כי גם בשעתו היפה ביותר נמנע ארדואן מלתקוף את מייסד הרפובליקה, לו שמור כבוד רב בזיכרון הקולקטיבי הטורקי, ומעדיף לבקר את יורשיו. שנית, סיסמת "טורקיה החדשה", אף שהועלתה בעבר במסגרת מסע הבחירות של ארדואן לראשות הממשלה, קיבלה עתה משנה תוקף נוכח ניצחונו המוחץ בבחירות לנשיאות; ניצחון שעליו הוכרז בקברו של אתאטורק, קרי בלב ליבה של 'טורקיה הישנה. בנסיבות הללו הדהדה סיסמתו של ארדואן גם ברשתות החברתיות. תומכיו כינוהו "מייסד טורקיה החדשה – מנהיגו ר.ט. ארדואן",¹⁴ ואילו מתנגדיו הכמאליסטים התריסו בזעם כי "לרפובליקה הטורקית יש רק מייסד אחד, והוא אתאטורק".¹⁵

יומרתו של ארדואן להציג את עצמו כמייסדה של "טורקיה החדשה" והסערה שזו עוררה ברשתות החברתיות, מצביעות על חשיבותה של המנהיגות הכריזמטית בתרבות הטורקית. אם בימי הרפובליקה הראשונים התלכד העם כולו סביב המנהיג הבלתי-מנוצח בשדה הקרב, אתאטורק, כיום הוא מתייצב לצד ארדואן המסתמן כמנהיג בלתי-מנוצח בקלפי בפרט ובזירה הפוליטית בכלל. בשנים האחרונות הצליח ארדואן לצאת כשידו על העליונה משורה של אתגרים, ובהם פרשת 'ארגנקון' (2007-2013), מהומות גזי

פארק ופרשיות השחיתות המביכות בצמרת השלטון (2013). כל אלו הוצגו על ידי ארדואן ותומכיו כניסיונות הפיכה שתוכננו על ידי אנשי צבא ריאקציונרים, כוחות חילוניים בגיבוי בינלאומי או בני-ברית ישנים כפתחוללה גולן. הניצחון הגורף בבחירות לנשיאות מעיד כי העם הטורקי בחר להאמין במנהיגו, ובלבד שימשיך להוביל את המדינה.

עדות נוספת למיסוד כוחו של ארדואן בטורקיה מספק בית הנשיא החדש, המכונה הארמון הלבן (Ak Saray), הצפוי להיחנך בקרוב. משכן הנשיאות הישן, 'צ'אנקאיה', שימש כמשכן עבור אתאטורק ועבור כל נשיאי טורקיה שבאו אחריו. לפיכך, המעבר למשכן החדש והעובדה כי צ'אנקאיה לא יהיה עוד המשכן המכובד במדינה, הם בבחינת מהפכה נוספת שמוביל ארדואן. לא זו בלבד שהמורשת הכמאליסטית – או "טורקיה הישנה" בראי ארדואן – נדחקת בהתמדה לשוליים, הרי שעתה תהיה לכך גם עדות חזותית מרשימה.

התפתחות פוליטית חשובה נוספת שהעסיקה את הרשתות החברתיות באחרונה, היא הבחירה בשר החוץ אחמט דאוטאולו לתפקיד ראש הממשלה, כנראה על חשבון הנשיא המכהן, עבדוללה גול. גם מהלך זה לא הפתיע את הפרשנים, אשר זיהו קרע עמוק בין ארדואן לגול עוד בתקופת מהומות גזי פארק. התנהלותו הקשוחה של ארדואן במהלך המהומות, ומאוחר יותר גם סכסוכו המתמשך עם פתחוללה גולן, התנגשו עם הקו הפייסני בו נקט גול. מצד שני, פעולותיו של ארדואן זכו לתמיכה ללא סיג של דאוטאולו, שהתבטא בחריפות נגד כל

מאין אתה? מטורקיה החדשה!

תופעה שהיה בה כדי לערער את יציבות שלטונו של ארדואן. יתר על כן, השפעתו הרבה של דאוטאולו כאיש אקדמיה על צעירי ה-AKP המשכילים הנתפשים כדור העתיד של המפלגה; הפופולריות הרבה לה הוא זוכה על רקע תמיכתו בשכבות מהמעמד הנמוך; וההערכה הציבורית לה זכתה מדיניות החוץ הקשוחה שהוביל ביחס לקהיר, דמשק וירושלים – שיחקו תפקיד בבחירת ארדואן בדאוטאולו. נוכח הבחירה מיהרו תומכי ארדואן לחבק ולשבח את ראש הממשלה החדש שהוכתר על ידם בכינוי "המורה"¹⁶. (Hoca)

ניצחון ארדואן גם במערכה המשמעותית והסמלית על הנשיאות, וכן כניסתו החלקה של דאוטאולו לתפקיד מבלי שנרשמה התנגדות משמעותית בתוך המפלגה או בזירות הציבוריות השונות, מהווים עדות לכך שמרבית הטורקים מלוכדים סביב מנהיגם המסתמן כבלתי-מנוצח. ההתלכדות סביב מנהיג חזק הינה ביטוי לתרבות הפוליטית העכשווית בטורקיה המשקפת מיאוס ואפילו טראומה מסוימת מאי-היציבות הפוליטית והכלכלית ששררה במדינה בשנות התשעים. אי-היציבות הזו הולידה כמיהה למנהיג חזק ולשלטון ריכוזי יותר. ואומנם, מרבית המפלגות אשר נטלו חלק בקואליציות עד עליית AKP ב-2002 נעשו מאז אותה שנה על ידי קהל הבוחרים ואינן מצליחות להיבחר אפילו לפרלמנט. הלך הרוח ברחוב הטורקי וברשתות מלמד, אפוא, כי טורקיה מצויה בעיצומו של תהליך התמרכזות המשליך לא רק על הזירות הפוליטיות שלה אלא גם על הזירות החברתיות, התקשורתיות והכלכליות במדינה.

התגובות להידרדרות במצבו הבריאותי של יו"ר "מועצת המומחים"

כביטוי לשחיקת מעמד אנשי הדת באיראן

ד"ר רוז צימט

בראשית חודש יוני לקה איתואללה מוחמד-רזא מהדוי כני, יו"ר "מועצת המומחים", בהתקף לב חמור בעקבותיו שקע בתרדמת. "מועצת המומחים", המונה שמונים ושישה אנשי דת, אחראית לפי חוקת הרפובליקה האסלאמית לפקח על פעילות המנהיג, למנות לו יורש ואף להדיחו אם מצאה כי אינו כשיר עוד להמשיך ולמלא את תפקידו. מאז ההתדרדרות במצבו הבריאותי של מהדוי-כני דיווחה התקשורת האיראנית על שיפור מסוים במצבו, אך הוא עודנו שרוי בתרדמת וקיים ספק רב בנוגע לסיכוייו להתאושש.

זמן קצר לאחר פרסום הדיווחים על התקף הלב של מהדוי-כני העלו אלפי גולשים איראנים תגובות שמחה לרשתות החברתיות, בהן ייחלו למותו ולעגו למצבו הקשה. רבים מהם מתחו ביקורת על המאמצים שהושקעו לשיפור מצבו בטענה כי מדובר בבזבז כספי ציבור. ימים ספורים לאחר ששקע בתרדמת דיווחה התקשורת האיראנית כי המנתח האיראני-גרמני הבכיר, פרופ' מג'יד סמיעי, הגיע לטהראן על מנת לסייע בטיפול באיש הדת. בתגובה לכך כתב אזרח איראני המתגורר בגרמניה כי בשעה שצעירים איראנים עניים מוכרים את כליותיהם על מנת לשרוד, כספי העם האיראני מופנים לשירות אנשי הדת תוך הסתייעות בציוד הרפואי היקר ביותר והרופאים המיומנים ביותר בעולם.¹⁷

דף הפייסבוק של עיתונאי ה-BBC בפרסית, מהדי פרפנצ'י, הוצף במאות תגובות זועמות של גולשים איראנים, לאחר שפרסם כי הנשיא רוחאני, שביקר את מהדוי-כני במיטת חוליו, קרא לאזרחי איראן

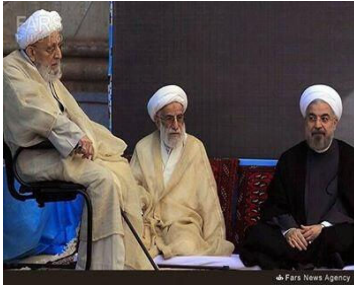

הנשיא רוחאני מבקר את מהדוי-כני במיטת חוליו

להתפלל לשלמו. אחד הגולשים ייחל למותו המהיר של איש הדת "כדי שלא יתפוס מיטה בבית-החולים" וגולש אחר ציין כי לאזרחי איראן אין זמן להתפלל עבורו, שכן עליהם להתפלל לשיפור מצב המדינה.¹⁸ העיתונאי והבלוגר מתנגד המשטר, מהדי ח'זעלי, זכה לתגובות תמיכה רבות ברשת לאחר שפרסם דברים חריפים בגנות מהדוי-כני, בהם תיאר אותו כאופורטוניסט שניצל את מעמדו לשם הפקת רווחים אישיים, צבירת כספים ונכסים וביצוע פשעים נגד אזרחי איראן.¹⁹

גולשים רבים לעגו לאיש הדת הבכיר על מצבו הבריאותי. דיווח שהתפרסם באתר הרפורמיסטי "כלמה" אודות הפגיעה המוחית הקשה שנגרמה לו בעקבות התקף הלב בו לקה, גררה תגובות לוועגות, כגון: "האם למאובן הזה היה מוח?", "הוא חי תשעים שנים עם מוח אך לא השתמש בו, אז מה ההבדל?" וכיו"ב.²⁰ אחד הגולשים אף הציע להפוך את מהדוי-כני למומיה לאחר מותו ולהציגו ב"מוזיאון אנשי הדת", על מנת למנוע את הפיכת קברו למקום נוסף לעליה לרגל.²¹

זאת ועוד, רבים מהגולשים לא הסתפקו באיחולים למותו של מהדוי-כני, וייחלו למותם של אנשי דת בכירים נוספים. אחד הגולשים כתב כי האיראנים מתפללים לכך שארצם תיפטר במהירות האפשרית

מהדוי-כני (משמאל) לצד ג'נתי
(במרכז) והנשיא רוחאני (מימין)

מרעתם של כל אנשי הדת, וגולש אחר תהה מתי יגיע תורו של המנהיג העליון, ח'אמנהאי.²² כמו כן כללו תגובות רבות איחולים למותו של מזכיר "מועצת שומרי החוקה", איתואללה אחמד ג'נתי, איש דת רדיקלי בכיר, שהפך בשנים האחרונות מושא לגילויי לעג בגין גילו המופלג – שמונים ושבע. שעות ספורות לפני שלקה בליבו השתתף מהדוי-כני לצד ג'נתי בטקס ממלכתי לציון יום מותו של איתואללה ח'ומייני. הופעתם המשותפת בלבוש דומה עוררה תגובות מצד אזרחים שטענו בלעג כי ג'נתי הצליח לשטות שוב במלאך המוות גבריאל. אחד

מגולשי הטוויטר צייץ את תמונתם המשותפת של ג'נתי ומהדוי-כני בטקס בצירוף הכיתוב: "ג'נתי הצליח בערנותו המופתית להלביש את מהדוי-כני בלבוש דומה, להונות שוב את [המלאך] גבריאל ולשרוד".²³

התגובות להידרדרות במצבו הבריאותי של מהדוי-כני מהוות עדות נוספת לשחיקה הנמשכת במעמדם הציבורי של אנשי הדת האיראנים, ובעיקר של אנשי הדת המעורבים באופן פעיל בניהול ענייני המדינה. הבלוגר רזא תאראן, תלמיד דת מהמכללה הדתית בעיר קום, המפעיל בלוג אישי העוסק בחייהם של תלמידי הדת, התייחס בשנים האחרונות להתרחקות הציבור האיראני מאנשי הדת. אחת המגמות עליהן מצביע תאראן בבלוג היא התרחבות הניכור בין אנשי הדת לאזרחים מאז המהפכה האסלאמית. תאראן תולה תופעה זו בעובדה שאנשי הדת מזוהים כיום עם המשטר, נהנים ממעמד כלכלי טוב יחסית, המרחיק אותם מהאזרחים הפשוטים, ואינם מקפידים לנהל אורח חיים צנוע כבעבר. רבים מהם מסתפקים, לדבריו, בהעברת דרשות יום שישי במסגדים, כמעט שאינם מקיימים קשר שוטף עם האזרחים ומתעניינים יותר בסוגיות דתיות חסרות חשיבות מאשר במצוקות האזרחים. התנהלותם גורמת לכך שאזרחים רבים כבר אינם רואים בהם נציגי הדת כי אם נציגי השלטון.²⁴

ברוח זו, ובתגובה לשמחה שעוררה ההידרדרות במצבו הבריאותי של מהדוי-כני בקרב אזרחים איראנים, כתב אחד הגולשים: "ראו לאן החברה הגיעה, שרוב האנשים מאושרים ממותם של אנשי הדת".²⁵ גולש אחר הסביר את השנאה היוקדת כלפי אנשי הדת בחוסר האונים שחשים אזרחי איראן הגורם להם לראות במות אנשי הדת את הדרך היחידה להינצל מהם.²⁶ יש להניח, כי הניכור הגובר בין אזרחי איראן לאנשי הדת יתבטא גם בעתיד בשיח המתנהל ברשתות החברתיות. ניכור זה עלול לצמצם עוד יותר את מעגל התומכים עליו מתבסס המשטר האיראני ולאיים על יציבותו, במיוחד במקרה של משבר משמעותי, כמו למשל הסתלקותו של המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי.

¹ قطر_تحل_قيادات_الإخوان, #قطر_تطرد_قادة_الإخوان_من_أراضيها #ترحيل_الإخوان_من_قطر
² שם.

³ <https://twitter.com/khzaatar/status/510568298455371778>

⁴ <https://twitter.com/raedalfulaij/status/513248948359032834>

⁵ <https://twitter.com/raedalfulaij/status/513249042118086656>

⁶ https://twitter.com/nasser_duwaitah/status/513318068282327042

⁷ https://twitter.com/Bahaa_Mohamed/status/512982241283420161

⁸ <https://twitter.com/twagee3/status/51290758858425345>

⁹ <https://twitter.com/khzaatar/status/512994089839517697>

¹⁰ #ليدي_غاغا_في_تركيا

¹¹ https://twitter.com/Dr_Kassab/status/510811494658101248

¹² #قطر_تطرد_قادة_الإخوان_من_أراضيها

¹³ <https://twitter.com/YZaatreh/status/510684322060189696>

¹⁴ <https://twitter.com/alqaradawy/status/510838385720561664>

BaşKomutan Recep Tayyip Erdoğan¹²

Erdoğan'dan Anıtkabir'de önemli mesaj, Sabah, August 28, 2014¹³

<http://www.sabah.com.tr/Gundem/2014/08/28/cumhurbaskani-erdogan-anitkabirde>

[Accessed in: September 11, 2014]

Yeni Türkiye'nin kurucusu Önderimiz...RTErdoğan¹⁴

Tek Reisi Cumhur vardır! O'da: "Gazi Mustafa Kemal Atatürk"¹⁵

Biz sana inanıyoruz Davutoğlu¹⁶

[.http://on.fb.me/1qXL5E9](http://on.fb.me/1qXL5E9)¹⁷

[.http://on.fb.me/1yg6vyO](http://on.fb.me/1yg6vyO)¹⁸

[.http://on.fb.me/1m9R1Uy](http://on.fb.me/1m9R1Uy)¹⁹

[.http://on.fb.me/1qzjvev](http://on.fb.me/1qzjvev)²⁰

[.http://on.fb.me/1yg6vyO](http://on.fb.me/1yg6vyO)²¹

[.http://on.fb.me/1yg6vyO](http://on.fb.me/1yg6vyO) ; <http://on.fb.me/1yg6vyO>²²

[.http://bit.ly/1nx02vY](http://bit.ly/1nx02vY)²³

[.http://rezataran.ir](http://rezataran.ir)²⁴ להרחבה אודות שחיקת מעמדם של אנשי הדת באיראן, ראה: רז צימט, "האם נשחק מעמדם של

אנשי הדת באיראן?", *זמן איראן*, גיליון מס' 8 (11 בספטמבר 2008), <http://bit.ly/1ygKHmD> ; ורז צימט, "שובם של

המהללים לזירה הפוליטית באיראן", *זמן איראן*, גיליון מס' 46 (5 בינואר, 2014), <http://bit.ly/1zBI3Lc>

[.http://on.fb.me/1m9MYrn](http://on.fb.me/1m9MYrn)²⁵

[.http://bit.ly/1oVrhQI](http://bit.ly/1oVrhQI)²⁶